

VERGADERING GEMEENTERAAD 2014

VOORSTEL

Registratienummer:	1159674
Bijlage(n)	Acht verordeningen
Onderwerp	Verordeningen Wet maatregelen Wet Werk en Bijstand en Participatiewet

Middenbeemster, 25 november 2014

Aan de raad

Inleiding en probleemstelling

Op 1 januari 2015 treden de wetsvoorstellen Wet maatregelen WWB en de Participatiewet in werking. De bijstand is volgens de regering niet activerend genoeg en heeft daarom een aantal wetswijzigingen gerealiseerd om de activerende functie te versterken. Op dit moment is er een aantal regelingen voor mensen die het op eigen kracht niet redden, met elk een eigen instrumentarium voor arbeidsmarkttoeleiding. Dit is niet efficiënt. Daarom heeft de regering ervoor gekozen om deze regelingen (Wsw, Wajong en WWB) samen te voegen, en zo voor de hele doelgroep eenzelfde instrumentarium beschikbaar te stellen. Concreet betekent dit laatste dat:

- iedereen die op 1 januari 2015 een WWB-uitkering heeft, automatisch onder de Participatiewet valt;
- er vanaf 1 januari 2015 geen nieuwe instroom in de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) mogelijk is. De mensen die al een Wsw-indicatie hebben en op de wachtlijst staan vallen, als ze tot de doelgroep behoren, vanaf 1 januari 2015 onder de Participatiewet. De rechten en plichten van de mensen die onder de huidige Wet sociale werkvoorziening werken, veranderen niet. Zij zijn geïndiceerd en blijven onder de Wsw vallen;
- na 1 januari 2015 instroom in de Wajong uitsluitend nog mogelijk is voor mensen die vanaf jonge leeftijd duurzaam en volledig arbeidsongeschikt zijn. Jonggehandicapten met arbeidsmogelijkheden kunnen vanaf dat moment terecht bij de gemeente op grond van de Participatiewet. Iedereen die op 31-12-2014 al een Wajong-uitkering ontvangt, houdt hier recht op. Zij blijven onder het UWV vallen en gaan niet over naar de Participatiewet. Deze groep wordt wel herkeurd. Heeft de betreffende Wajonger arbeidsvermogen, dan wordt de uitkering verlaagd van 75% naar 70% van het wettelijk minimumloon (WML). Deze lagere uitkering gaat pas in per 2018.

Met de invoering van de Participatiewet en de Wet maatregelen WWB wordt de gemeente verplicht om de verordeningen aan te passen, dan wel deels opnieuw op te stellen. Hiertoe zijn de modelverordeningen van de Programmaraad als basis gehanteerd en aangepast aan het Beemsterse beleid. Het gaat om de volgende verordeningen:

1. de Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015;
2. de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015;
3. de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015;
4. de Verordening individuele studietoelage Beemster 2015;
5. de Verordening individuele inkomenstoelage 2015;
6. de Verordening tegenprestatie Participatiewet Beemster 2015;

7. de Re-integratieverordening participatiewet Zaanstreek-Waterland 2015;
8. de Verordening loonkostensubsidie Participatiewet Beemster 2015;

De verordeningen komen overeen met de verordeningen in de gemeente Purmerend. Purmerend heeft de cliëntenraad WWB gevraagd advies uit te brengen over de verordeningen. De cliëntenraad is akkoord met alle verordeningen en heeft alleen voorstel gedaan om een andere inkomensgrens voor de individuele inkomens toeslag te hanteren (130% toepasselijke bijstandsnorm). Verder heeft de cliëntenraad geen inhoudelijke wijzigingen voorgesteld op bijgaande verordeningen.

Ad 1) de Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ

Deze verordening is alleen tekstueel aangepast aan de Participatiewet. Op basis van artikel 8b en 8c van de Participatiewet moet de gemeenteraad bij verordening regels stellen voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van bijstand en oneigenlijk gebruik van de wet.

Ad 2) de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive

Deze verordening is eveneens enkel tekstueel aangepast. In de WWB is geregeld dat wanneer bijstand aan een gezin is verleend, deze kosten kunnen worden teruggevorderd van alle gezinsleden en dat deze gezinsleden hiervoor hoofdelijk aansprakelijk zijn. Een nieuwe vergelijkbare bepaling wordt nu toegevoegd aan de artikelen 18a en 47g van de Participatiewet met betrekking tot de bestuurlijke boete. Indien belanghebbenden die gezinsbijstand ontvangen een bestuurlijke boete is opgelegd, dan kunnen alle gezinsleden hoofdelijk worden aangesproken tot betaling van de bestuurlijke boete. Er is niet altijd sprake van een (gemeenschappelijk) huwelijksvermogen waarop verhaal mogelijk is, bijvoorbeeld in samenwoonsituaties, terwijl in het geval van gezinsbijstand het wel mogelijk moet zijn verhaal te kunnen halen bij alle gezinsleden.

Ad 3) Afstemmingsverordening

Deze verordening is op een aantal artikelen aangepast en de rest bestaat uit tekstuele wijzigingen. De afstemmingsverordening regelt de korting op de uitkering als iemand zich niet houdt aan de verplichtingen om werk te vinden of te behouden. De bestaande verordening is aangepast en er is een aantal nieuwe toevoegingen gedaan. Nieuw is dat er een maatregel wordt opgelegd als niet mee wordt gewerkt aan de tegenprestatie of wanneer iemand zich misdraagt tegen een klantmanager (die uitvoering geeft aan de Participatiewet). Ook is een inkeerregeling opgenomen, die regelt dat de maatregel herzien kan worden als ondubbelzinnig is gebleken dat iemand zijn verplichtingen weer nakomt.

De belangrijkste wijziging in de verordening zit bij de artikelen 9,10, en 11 (niet nakomen van de geüniformeerde verplichtingen). De gemeente heeft geen beleidsvrijheid in het eerste punt, voor de overige punten wel, waarbij voorgesteld wordt om deze vrijheid aan te wenden om een mate van maatwerk te realiseren binnen het lokale beleid.

- Bij artikel 6 1e lid en art 7 1e lid, wordt registratie werkzoekende bij UWV, minder dwingend beschreven, door op te nemen "op verzoek van het college".
- Bij artikel 9 is gekozen voor 100% gedurende 1 maand. Er is keuze om differentiatie in gedragingen aan te brengen en voor bepaalde gedragingen bijv. 100% gedurende 2 of 3 maanden te hanteren. Hiervoor is niet gekozen, omdat afgevraagd mag worden of dat nog bijdraagt aan gedragsverandering.
- Artikel 10 maakt het mogelijk om een maatregel over maximaal 3 maanden te kunnen verrekenen. Denk aan situaties met kinderen, huisuitzetting en schulden bijvoorbeeld.
- Artikel 11 wordt aangepast. In de huidige verordening bedraagt de maatregel 100% bij een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid. Leidt een gedraging ertoe dat belanghebbende eerder, langer of voor een hoger bedrag is aangewezen op bijstand, dan is er meestal sprake van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan. Bijvoorbeeld:
  - het door eigen schuld verliezen van het recht op een uitkering;

- het door eigen schuld te laat aanvragen van een voorliggende voorziening;
- het te snel interen van vermogen.

Niet iedere gedraging is hetzelfde. Door de maatregel te baseren op de hoogte van het benadelingsbedrag, is er meer maatwerk mogelijk.

Ad 4) Verordening individuele studietoelage

Deze regeling is nieuw en wordt geïntroduceerd in de Participatiewet. Een dergelijke regeling is al aanwezig binnen de Wajong. De gemeente krijgt hiermee de mogelijkheid om mensen die niet in staat zijn het minimumloon te verdienen, een individuele studietoelage te verstrekken. Het dient als compensatie omdat het voor deze groep vaak moeilijk is studeren met werken te combineren. Daarnaast versterkt een diploma de positie op de arbeidsmarkt.

Om studenten met een arbeidshandicap niet te bevoordelen ten opzichte van studenten zonder arbeidshandicap (ook voor studenten zonder arbeidshandicap is het niet altijd mogelijk om bij te verdienen), wordt voorgesteld de individuele studietoelage vast te stellen op € 300,- per half jaar.

De hoogte van deze bijdrage is gebaseerd op de hiervoor beschikbare Rijksbijdrage. Het gaat in Beemster naar verwachting om ongeveer 1 tot 4 personen die voor deze regeling in aanmerking komen. In verband met de nieuwe doelgroep zal met deze verordening eerst de nodige ervaring moeten worden opgedaan of deze regeling goed aansluit bij de doelgroep.

Ad 5) Langdurigheidstoelage wordt individuele inkomensvoorslag

Dit is een nieuwe verordening. De categoriale langdurigheidstoelage wordt vervangen door een individuele inkomensvoorslag. Deze voorslag is net zoals de langdurigheidstoelage bedoeld voor mensen met een langdurig laag inkomen, zonder uitzicht op inkomensverbetering.

Laag inkomen:

Bij vaststelling van de verordening langdurigheidstoelage 2013 (harmonisatie met de verordening van Purmerend) is er voor gekozen om als criterium op te nemen : "een inkomen ter hoogte van de bijstandsnorm dan wel een inkomen uit een sociale voorziening of verzekering gebaseerd op het minimumloon". Hiermee kwamen ook categorieën personen in aanmerking die geen zicht hebben op inkomensverbetering, maar netto een iets hoger inkomen hebben dan de bijstandsnorm. (bijvoorbeeld door toepassing van de jonggehandicaptenkorting bij mensen met een Wajong uitkering op minimumniveau).

De individuele inkomensvoorslag is een vorm van bijzondere bijstand. Voor de meeste vormen van bijzondere bijstand wordt een draagkrachtpercentage gehanteerd van 110%. Dit pleit er voor om het draagkrachtpercentage van de individuele inkomensvoorslag te harmoniseren met die van de bijzondere bijstand.

Geadviseerd wordt om voor de individuele inkomensvoorslag te gaan werken met een draagkrachtpercentage van 110%. Verhoging naar 110% van de bijstandsnorm leidt naar verwachting tot een stijging van de kosten met ongeveer € 5.000 (12 aanvragen).

In de verordening is verder de hoogte van de voorslag vastgelegd. Hierbij wordt uitgegaan van een percentage van de gehuiddennorm geldend op 1 januari van het betreffende jaar. Op deze wijze is de hoogte van de voorslag altijd actueel.

Verder wordt gekeken naar de krachten en bekwaamheden van de aanvrager en naar de inspanningen die betrokkene heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen. Er zal een lichte toets worden toegepast, zodat de klant kan aantonen wat hij heeft gedaan om tot inkomensverbetering te komen.

Ad 6) de Verordening Tegenprestatie

De verordening is een uitwerking van het participatiebeleid zoals geformuleerd in beleidsplan. Het primaire doel dat de regering beoogt met de tegenprestatie is iets terug te doen voor de samenleving in ruil voor de uitkering. Voor wat, hoort wat. Deze wens komt uit de maatschappij; men wil weten wat er in ruil voor de uitkering gedaan wordt. Vanuit de participatievisie wordt de vraag gesteld, of het verplicht stellen van een tegenprestatie helpend is aan het traject dat de klant volgt richting werk. Het gaat immers om maatschappelijk nuttige activiteiten, die niet hoeven bij te dragen aan re-integratie van de klant. We gaan ervan uit dat iedereen iets wil terug doen. En als dat niet zo is, wakkeren we de motivatie aan. Een werkgever of maatschappelijke partij zit ten slotte niet te wachten op ongemotiveerde medewerkers. Afhankelijk van persoonlijke situaties, kan het nodig zijn om verplicht te stellen iets terug te doen voor de uitkering. Er is vervolgens een scala aan activiteiten waar men in eerste instantie zelf uit kan kiezen om iets te doen voor de uitkering. De tegenprestatie is daar een nieuwe vorm van.

Het college is verplicht beleid te ontwikkelen over de inhoud, omvang en duur van de tegenprestatie. De verordening is op basis van het beleidsplan als volgt uitgewerkt:

- Tegenprestatie wordt als sluitstuk ingezet. Eerst worden alle andere mogelijkheden richting arbeid en participatie samen met de klant onderzocht;
- Mensen moeten door de tegenprestatie in beweging komen en blijven;
- Tegenprestatie gaat over wederkerigheid en aandacht voor de (situatie van de) klant;
- Het maatschappelijk middenveld en sociale wijkteams worden actief betrokken in de organisatie van tegenprestatie.

Ad 7) Re-integratieverordening

In de re-integratieverordening is vastgelegd welke instrumenten de gemeente, in afstemming met de partners binnen het Werkbedrijf, in kan zetten om de doelgroep naar werk te begeleiden. Er kan een onderscheid worden gemaakt tussen instrumenten voor werkzoekenden en instrumenten voor werkgevers. De instrumenten werkstage, sociale activering, scholing, vergoeding, ondersteuning bij leer-werktraject werden eerder al ingezet. De Participatiewet schrijft voor dat deze instrumenten opgenomen worden in de verordening. Er is regionaal gekozen om met dezelfde (werkgevers)instrumenten te gaan werken. Zo ontstaat geen onderlinge concurrentie en tevens een eenduidige dienstverlening richting werkgevers. De wijzigingen in re-integratieverordening zijn:

- *Proefplaatsing*. De duur is nu 3 tot 6 maanden. Voorgesteld wordt om de duur van de proefplaatsing gelijk te trekken aan de landelijke regelgeving van het UWV. Dat is in principe 2 maanden, waarbij de mogelijkheid bestaat om de duur te verlengen zodat een werkgever en werknemer van elkaar weten wat ze aan elkaar hebben.
- *Stimuleringssubsidie*. Dit heet nu nog loonkostensubsidie. Om verwarring te voorkomen met het 'nieuwe' instrument loonkostensubsidie voor mensen met verminderde loonwaarde wordt voorgesteld om het voortaan te hebben over stimuleringssubsidie. Het maximumbedrag van € 5.000 blijft gehandhaafd.
- *Jongerenvoucher*. De jongerenvoucher wordt ingezet in het kader van het jeugdactieplan Zaanstreek-Waterland met cofinanciering vanuit het ministerie. Alleen Zaanstad werkt op dit moment met deze voucher. Voorgesteld wordt om deze voucher op te nemen in de re-integratieverordening omdat we daarmee meer kansen bieden voor jongeren en naar werkgevers toe niet verschillend optreden. De hoogte is maximaal € 2.500,- bij o.a., leerwerkplek of stage van 6 maanden voor jongeren tot 27 jaar.
- *Scholings- en begeleidingsvoucher*. Dit instrument bestaat al en biedt de mogelijkheid om de werkgever te compenseren in benodigde begeleiding op de werkplek en/of het inzetten van scholing ten behoeve van de functie.

In het kader van de Participatiewet willen we instrumenten kunnen inzetten voor de nieuwe doelgroep, namelijk mensen met een arbeidsbeperking en dus verminderde loonwaarde.

Onderstaande instrumenten zijn nieuw en verplicht vanuit de Participatiewet:

- *Jobcoaching* (begeleiding) voor mensen die niet ongeleid het werk kunnen verrichten. Voor jobcoaching wordt in 2015, zo nodig, gebruik gemaakt van de jobcoaching via Baanstede en van de jobcoaching via het UWV, zodat we gebruik blijven maken van bestaande kennis en expertise. In 2015 wordt nader onderzocht en besloten op welke manier jobcoaching verder wordt vormgegeven.
- *Werkplekaanpassing*. Indien iemand een werkplekaanpassing nodig heeft om zijn werk te kunnen verrichten dan wordt dat aangeboden. Het advies hierover wordt voor 2015 bij het UWV ingewonnen omdat zij in de regio een partij zijn die over de benodigde kennis beschikken die daarvoor nodig is en we nauw met elkaar samenwerken om mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen.
- *No risk polis* is een verzekering waarbij de werkgever compensatie ontvangt voor de loonkosten wanneer een werknemer met arbeidsbeperkingen ziek wordt. Een no risk polis is een voorziening om aarzelingen bij werkgevers weg te nemen bij het in dienst willen nemen van mensen met een arbeidsbeperking. Vanuit de Participatiewet is de gemeente verplicht om een voorziening hiervoor te realiseren.

Voorgesteld wordt om 2015 deze voorziening via Centraal Beheer Achmea in te kopen. Achmea is de enige aanbieder van deze verzekering, gemeente Beemster heeft ook via Achmea de huidige no risk polis voor WWB-ers daar ondergebracht. De verwachting is dat in 2015 een landelijke invulling van dit instrument wordt voorgeschreven. VNG en Achmea zijn hierover met elkaar in overleg.

- Beschut werk voor de nieuwe doelgroep wordt nog niet aangeboden. Zoals in de verordening onder artikel 9 genoemd gaat Beemster gezamenlijk met de regiogemeenten in het eerste half jaar van 2015 onderzoeken hoe beschut werk het beste vorm kan krijgen, binnen de context van het Werkbedrijf. Er zal dan een aangepaste verordening voor 1 juli 2015 ter vaststelling aan de raad aangeboden. Ter informatie; de participatievoorziening beschut werk is bedoeld voor mensen met een beperkte loonwaarde waarvan is vastgesteld dat de begeleidingsbehoefte zodanig is dat niet van een reguliere werkgever verwacht kan worden dat hij diegene in dienst neemt. Voor deze doelgroep fungeert de overheid als werkgever.

Ad 8) de Verordening loonkostensubsidie en loonwaarde

De loonkostensubsidie (LKS) die vanuit deze verordening ingezet kan worden is nieuw in de Participatiewet. Voorheen kon ook een LKS worden ingezet, alleen vanuit het Participatiebudget en ook niet structureel. Deze LKS is met voor mensen die langdurig een verminderd arbeidsvermogen hebben. De uitvoering van de loonwaardebepaling (methodiek) moet middels de verordening worden vastgesteld. Met deze verordening wordt geregeld op welke wijze en voor wie de loonkostensubsidie wordt ingezet alsmede op welke wijze de loonwaardebepaling plaats zal vinden. In afwachting van de verdere ontwikkelingen is er voor gekozen om de methodiek van het UWV te hanteren.

Oplossingsrichting

De Eerste Kamer heeft 1 juli 2014 de wetsvoorstellen Wet maatregelen WWB en Invoeringswet Participatiewet aangenomen. De Verzamelwet SZW 2015, waarin technische aanpassingen en beleidsmatige wijzigingen van onder andere voornoemde wetten zijn opgenomen, is nog in behandeling. De verordeningen die aan de gemeenteraad ter vaststelling worden aangeboden, zijn gebaseerd op de wetgeving zoals die luidt na de derde nota van wijziging Verzamelwet SZW 2015. Het is niet ondenkbaar dat er nog een nota van wijziging zal volgen. Het is echter voor een goede uitvoering van de Participatiewet, maar met name de WWB-maatregelen noodzakelijk dat de voorliggende verordeningen uiterlijk 1 januari 2015 zijn vastgesteld.

Meetbare doelstelling

De meetbare doelstelling van dit advies is vaststelling van bijgaande verordeningen door de gemeenteraad.

Financiële consequenties

Voor de uitvoering van de Participatiewet ontvangt de gemeente een re-integratiebudget (momenteel onderdeel van het participatiebudget en vanaf 2015 onderdeel van de integratie-uitkering sociaal domein) en een inkomensdeel (BUIG-budget). Uitgangspunt is dat de uitvoering van de verordeningen binnen het bestaande financiële kader worden gefinancierd vanuit de hiervoor beschikbare budgetten (re-integratiebudget, BUIG-budget en bestemmingsreserve). De re-integratie-instrumenten in de verordening worden bekostigd vanuit het re-integratiebudget. De overige verordeningen vinden hun dekking in het inkomensdeel.

Overige consequenties

Zie bij oplossingsrichting.

Monitoring evaluatie

Niet van toepassing

Voorgesteld besluit

Vaststellen van de volgende verordeningen:

- de Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015;
- de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015;
- de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015;
- de Verordening individuele studietoelage Beemster 2015;
- de Verordening individuele inkomensvoetstuk 2015;
- de Verordening tegenprestatie Participatiewet Beemster 2015;
- de Re-integratieverordening participatiewet Zaanstreek-Waterland 2015;
- de Verordening loonkostensubsidie Participatiewet Beemster 2015;

Communicatie/Participatie

Het is van belang dat cliënten tijdig en juist worden geïnformeerd over deze wijzigingen. Hiertoe worden verschillende communicatiemiddelen ingezet, zoals o.a. (nieuws)brieven, folders en een actualisering van de informatiemap.

De vastgestelde verordeningen wordt middels het gemeenteblad bekendgemaakt.